Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 68. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 10-го КВІТНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 10, 1982 No. 68. VOL. LXXXIX.

І. Хомко переобраний на голову Округи УНС в Пассейку

Пассейк, Н.Дж.(ЛВ). — У неділю, 28-го березня, тут в Українській Централі при 240 Ховп аве., відбулися Річні збори Окружного Комітету Пассейку (Кліфтон, Патерсон і Ратеф орд), на яких знову, в дванадцятий раз, переобрано головою цього Комітету визначного союзовця Івана Хомка, як переобрано з малим доповненням всю попередню Управу. На Зборах було присутніх 33 особи і як гість із Екзекутиви — головний предсідник УНС д-р Іван Флис.

Іван Хомко

Зборами керувала президія в складі І. Хомко — голова і Василь Марущак — секретар. Порядок дня складався з 12-ти точок, до яких приступлено після молитви і однохвилинної мовчанки за тих членів, що відійшли в засвіти за час останньої каденції. Протокол з попередніх річних зборів відчитав секретар В. Марущак; протокол було прийнято без змін.

Звітували далі по черзі: І. Хомко широко й докладно, окремо спиняючись на ясних сторінках діяльности Окружного Комітету, до яких звітодавець відніс влаштування Союзового Дня, що пройшло з великим успіхом і при участі в ньому чотирьох нюджерзьких округ, як це вже є традицією. І. Хомко склав подяку всім союзовкам, які особливо ретельно працювали і працюють у кухні, приготовляючи смачні страви на імпрези Округи УНС. Голова звітував про всі чотири округи, які співпрацювали гармонійно розповів він теж про організаційну працю (приєднано 26 нових членів) та про фінансові справи Округи, яка склала відповідні пожертви на загальноукраїнські цілі. Із звіту стало відомо, що Союзовий День заплановано в цьому році на 25-те серпня.

Після звіту голови, звітували коротко заступник голови Микола Клименко, секретар В. Марущак, фінансовий референт І. Блиха та інші.

Звіт Контрольної комісії склав її голова Назар Михайлишин, стверджуючи, що всі книги комісія знайшла в повному порядку, як і інші матеріяли та прилоги, і рекомендував уділити абсолюторію уступаючій управі, — його підтримала в цьому член Контрольної комісії Варвара Тижбір, — абсолюторію було ухвалено одноголосно, після короткої дискусії та кількох питань до звітуючих.

Вибір нової Управи дав у висліді таку картину: голова І. Хомко, заступник Григорій Клименко, секретар Василь Марущак, касир Іван Блиха, організаційний референт Ростислав Галабурда, на пресового референта замість св. п. інж. Володимира Бакальця вибрано Теодора Ковалика. На членів Управи, якими були в попередній каденції Павло Войнів, Анна Ковальчук і Франко Мартин, вибрано знову Анну Ковальчук, Павла Войніва та Івана Бурія.

Контрольна комісія залишилася та сама: Н. Михайлишин, голова; В. Тижбір і Володимир Оліярник — члени.

Подякувавши за вибір і поґратулювавши всім переобраним і обраним, І. Хом-

(Закінчення на стор. 4)

Український Музей збирає на „писанку"

Ню Йорк, Н. Й. — Уже п'ять років тут в Українському Музеї на весні відбуваються виставки писанок, також покази виконання писанок і заняття, на яких численні учасники вчаться писати писанки.

Українські писанки з тисячолітніми традиційними рисунками сонця, дерева життя, тваринних і рослинних символів приваблюють сьогоднішню людину. Відвідувачі, старі й малі, з Ню Йорку і околиць, українці і не-українці милуються виставками, ходять на заняття, намагаючись опанувати мистецтво писанкарства.

Американські газети уже не раз писали про виставки писанок в Українському Музеї, тричі побували музейні писанки на екранах телевізорів. Афіша про виставку писанок в УМ, роботи Зенона Фещака, була обрана як одна з кращих афіш музеїв стейту.

Музей вже третій рік висилає українцям великодні привітання і прохає надіслати даток „на писанку". Привітання розсилають добровольці, сподіваючися, що люди, діставши привітання, відгукнуться в міру своїх спроможностей. Гроші зібрані „на писанку" будуть зужиті на розбудову Музею, зокрема на те, щоб у наступні роки зустрічати Великдень і весну ще кращими виставками писанок.

У Єйльському університеті будуть виклади української мови і літератури

Ню Гейвен, Конн. — Відділ слов'янських мов і літератур Єйльського університету, [illegible] річний курс української мови й літератури, починаючи восени 1982 року.

В зимовому семестрі початковий курс української мови під назвою (ч. 115 а) тижнево становитиме п'ять годин.

У весняному семестрі друга половина курсу буде під назвою „Вступ до української літератури" (ч. 153 б); в курсі будуть частково повторювати граматику й читати тексти українських авторів з прози, поезії та драматургії XX століття. Викладачем буде проф. Михайло Найдан, новоназначений інструктор, асистент-професор слов'янських мов і літератури. Студентам, які зацікавлені слухати курси, слід звернутися до слов'янського відділу на адресу: Department of Slavic Languages and Literatures, 2710 Hall of Graduate Studies, Yale University, New Haven, Conn. 06520, тел.: (203) 436-8247.

Єйльський університет оплачує всі кошти курсів і доля їх у дальшому залежатиме від кількости студентів, які впишуться на курси цього першого навчального року. Українська молодь-висококшкільники повинні підтримати власною активною участю в цих курсах цей цінний почин такого престижевого й визначного університету, яким є Єйльський університет, і цим запевнити тривання курсів не тільки оголошеного навчального року 1982-1983, але й на дальші роки

ПЛЯНУЮТЬ ВЕЛИКУ ЛІТЕРАТУРНУ КОНФЕРЕНЦІЮ

Урбана, Ілл. — У днях від 24-го до 27-го червня ц.р. відбудеться в Іллинойському університеті в Урбана-Шампейн чотириденна конференція під загальною назвою „Українська література у XX сторіччі", яку спонзорує згаданий університет і українські установи та меценати української науки.

Наради конференції відбудуться в рамках Східньо-Европейської Дослідчої Лябораторії, що відбуватиметься впродовж місяців червня і липня. Наукову ділянку конференції підготовляє Програмова комісія, у склад якої входять професори Юрій С.Н.Луцький, Богдан Т.Рубчак і Дмитро М. Штогрин. Під тематичним оглядом наради конференції будуть поділені на 12 окремих сесій: (1) Напрями в теорії, критиці та історії літератури; (2) Модернізм і перед-символізм; (3) Літературні школи і групи; (4) Двадцяті роки; (5) Розвиток літератури в УССР від ранніх 1930-их до пізніх 1950-их років; (6) Література в Західній Україні й на чужині між двома війнами; (7) Післявоєнна еміграційна література; (8) Окремі поети й письменники; (9) Українська література у відношенні до інших слов'янських літератур і літератур Заходу; (10) Розвиток бібліографії літератури в УССР й діяспорі; (11) Панель: Можливості студій української літератури в діяспорі; (12) Панель: Джерела для студій української літератури в бібліотеках Канади й ЗСА.

В рамках конференції відбудеться Літературний вечір та спільна вечеря, під час якої промовлятиме проф. Юрій Шевельов. Досі надіслано 32 теми доповідей (21 — в англійській та 11 — в українській мовах), що їх зголосили доповідачі, здебільша професори університетів в ЗСА, Канаді, Західній Німеччині та Ізраїлі, між ними проф. Юрій Бойко з Мюнхену.

Особи, які цікавляться питаннями української літератури й бажають взяти участь у конференції, повинні звертатись до: Prof. Dmytro M. Shtohryn, Slavic and European Department, University of Illinois Library, 1408 West Gregory Drive, Urbana, Ill. 61801.

І. САВИЦЬКА І КАРПЕВИЧ ЗАГОСТЯТЬ ДО ЧИКАҐО Й ТОРОНТО

Ню Йорк, Н. Й. — Заходом 22-го Відділу СУА в Чикаґо відбудеться там Лемківський вечір (монтаж слова й пісні) „Ой, верше мій, верше", з участю письменниці Іванни Савицької і співачки Христини Карпевич, в суботу, 1-го травня, год. 7-ма увечері в залі церкви свв. Володимира й Ольги.

Ця сама програма йтиме в Торонто в неділю 16-го травня, о год. 3:30 по полудні в залі школи Вест Парк при Блюр Захід. Лемківський вечір в Торонто спонзорує Асоціяція Українських Журналісток при СФУЖО.

Ізраїль заповів збройну відплату

Єрусалим, Ізраїль. — Похорон ізраїльського дипломата, Якова Барсімантова, замордованого невідомою терористкою в Парижі в присутності його дружини й дочки викликав небувале обурення в Ізраїлі. Ізраїльський уряд ствердив, що терористка була наслана командою ПВО і пов'язав той акт з атакою на ізраїльську військову патрулю в місті Ґаза та з убивством двох ізраїльських поліцистів арабами в часі вуличних заворушень в деяких містах на Західньому березі Йордану.

Негайно після вбивства Барсімантова уряд Ізраїля відбув надзвичайну нараду, на якій по всякій правдоподібності заряджено негайні відплатні акції на палестинські бази в Ливані. На таке рішення виразно вказав в понеділок, 5-го квітня, у своїй надгробній промовін над тілом Барсімантова міністер закордонних справ Їцак Шамір. Шамір сказав: „Кулі, які вбили нашого брата Якова, були намірені в серце народу Ізраїля та в серце держави Ізраїля, а потрапили вони в серце кожного з нас. Отаке є лице палестинських терористичних організацій, які займаються мордами в різних частинах світу згідно з наказами й інструкціями, отриманими з центру терору в Ливані. У відплату ми будемо атакувати бази й командні пости ПВО в Ливані без обмежень і без зупину"

Заяву речника ізраїльського уряду в світі беруть дуже серйозно й усі приготовані на вийнятково рішучі удари на суші, з повітря, а можливо навіть з моря. Відплатна акція Ізраїля може загрозити перемир'я, яке ще минулого року в липні допоміг осягнути спеціяльний висланник президента Реґена, Филип Габіб. Ясір Арафат, головний командир ПВО заявив, що перемир'я відноситься тільки до Південного Ливану й тим він оправдав терористичні акції в усіх інших випадках. Але одночасно з тим він створив формальну базу для відплатних акцій Ізраїля в усіх інших частинах Ливану, як і в його столиці Бейруті.

З поінформованих кіл в Ізраїлі повідомляють, що тепер після тих усіх терористичних виступів уряд Ізраїля плянує виконати представлений ще в січні цього року плян атаки й відрізання Південного Ливану з метою тотального викорінення партизанів і терористів. Міністер оборони Ізраїля Аріель Шарон представив свій плян в січні після проникання п'ятичленної групи партизанів з Йорданії до Ізраїля. Це була спроба ПВО отворити другий фронт проти Ізраїля.

Заповідають дальший господарський застій

Вашінґтон. — Цілий ряд американських економістів перестерігає, що ЗСА ще не виходять з господарського застою, а навпаки треба сподіватися його продовження. До них долучився асистент секретаря торгівлі в справах економічної політики, Роберт Дедерік, який сказав, що перший квартал цього року пройшов в застою, доказом чого є піднесення в березні числа безробітних до 9 відсотків, а другий квартал також на його думку не принесе поліпшення.

Таким чином офіційні чинники починають ревідувати попередні передбачування. Два місяці тому секретар скарбу Доналд Ріґен заповів, що пізньою весною наступить „бурхливий підйом економіки". Подібну думку висловив голова Ради економічних дорадників Президента, Миррі Вайденбавм, який сказав, що господарський застій осягнув дно і тепер положення кращатиме.

Хоч Департамент торгівлі не публікує зіставлень про господарське положення і не подає офіційних прогноз, але дотепер його оцінки справджувалися. І тому тепер до заяви Дедеріка прив'язують вагу. Дедерік заповів, що коли прийде покращання й вихід з рецесії, то слід сподіватися бурхливого розвитку

Президент Р.Реґен відбуває вакації на Караїбських островах

Кінґстон, Ямайка. — Президент Роналд Реґен з дружиною Ненсі відлетіли на караїбські острови, де вони є гостями актриси Клодетти Колбер, але Президент вміжчасі мав зустрінутись з п'ятьма лідерами східньо-караїбських країн і розмовляти з ними про економічні справи, зокрема розподіл американської 350-мільйонової допомоги країнам Караїбського обширу.

Прем'єр-міністер Ямайки Едвард Сіеґа, вітаючи президента Реґена, позитивно висловлювався про його економічну програму і дякував за допомогу для Ямайки в останньому часі та американські інвестиції в економіку цього острова. Президент ЗСА, відповідаючи на щире привітання у якому взяло участь кілька тисяч осіб, заявив, що досягнення матеріяльного добробуту за час урядування прем'єра Сіеґи наглядно доказує чого може осягнути нарід, якщо він живе в демократичному суспільстві і має можливість проявляти свою ініціятиву і винахідливість.

Очевидно, поїздка президентза Р. Реґена і Першої Лейді на острів Барбадос, пов'язана з великодніми вакаціями, викликала критику в деякій пресі, яка закидає Президентові, що він, під час тривання економічної кризи, дозволяє собі на коштовні поїздки. Білий Дім категорично відкинув такі закиди, кажучи, що поїздка пов'язана з діловими зустрічами і розмовами. Крім того поїздка Реґена дещо притемнена арґентинсько-британським конфліктом за острівці Фальклянд, у зв'язку з чим Президента у поїздці не міг супроводжувати державний секретар Александер Гейґ, який поїхав до Лондону, а опісля до Буенос Айресу, щоб посередничати у переговорах.

У світі

ВЕСНЯНА ПОГОДА Й ОТЕПЛІННЯ ПРИВЕЛО ДО пожвавлення бойових акцій в Афганістані. Національні збройні сили розпочали свої атаки в містах, а їхні партизанські з'єднання розпочали ширші, як дотепер, бойові операції. В столиці Афганістану вбито декілька осіб, а між ними керівника професійної школи, який переводив її совєтизацію, та муллу, який був дуже популярний серед просовєтських елементів, бо організував союз просовєтських мулл. В південній частині Кабуля самостійники обстріляли палату Чекел Секун, в якій містяться центральні бюра комуністичної партії. Теж на інших відтинках довкруги Кабуля почалися збройні сутички. Національні з'єднання, які совєтська армія змусила покинути друге по величині місто Кандагар, розпочали операції довкруги того міста, намагаючись відтяти його й ізолювати.

ЩЕ В 1964 РОЦІ КИТАЙСЬКА НАРОДНА Республіка і Монголія заключили договір про спільну інспекцію кордону. Дотепер не вдалося того договору ввести в життя, бо Москва ставила цьому труднощі, намагаючись загострювати відносини між тими двома сусідами. Тепер Москва міняє свою тактику, бо хоче використати кризу в американсько-китайських відносинах і прихилити КНР на свій бік. Монголія, як совєтський сателіт, змушена виконувати волю Москви. Щойно тепер відбулися шеститижневі переговори між КНР і Монголією, наслідком чого ухвали з 1964 року впроваджено в життя.

У ПУСАНІ, ПІВДЕННА КОРЕЯ, КОРЕЙСЬКА поліція арештувала римокатолицького священика Чой Кі Шіка і шість вірних Католицької Церкви за підготову і зорганізування антиамериканських демонстрацій, в часі яких спалено американський Культурний центр у Пусані. В часі нападу на Культурний центр та пожежі в ньому загинув один корейський студент, який якраз перебував у бібліотеці центру. Священик Чой Шік знав про пляновану демонстрацію, що відбулася 18-го березня, а крім цього він переховував журналіста Кіма Янґа, який брав участь у підготові демонстрації та підпаленні центру.

В КУВЕЙТІ ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ арабських країн, на якій єгипетський делеґат запропонував визнати ізраїльську державу й на тій підставі добитися мирної розв'язки арабсько-ізраїльського конфлікту. На пропозицію єгипетського делеґата накинулися представники ПВО, а за ними й інші арабсьі делеґати. Сирійський делеґат висловив думку, що визнання держави Ізраїль потягнуло б за собою визнання прилучення різних арабських земель до Ізраїля після війни 1967 року. Позицію Сирії піддержав представник Альжиру, міністер закордонних справ Мохаммед Седдік Беніягія, а відтак долучився до нього речник Південного Ємену. Таким чином мирову пропозицію Єгипту повністю відкинено.

В МІСТІ УСУЛЮТАН, ЯКЕ РОЗТАШОВАНЕ 75 миль на південний схід від столиці Ель Сальвадору, Сан Сальвадор, партизани проникли в центральні забудування й обсадили дахи цілого ряду будинків, звідки вони почали обстріл військових станиць і цивільного населення. Інші партизани перетяли електричне сполучення в місті й позбавили його світла та інших служб, зв'язаних з уживанням електричного струму. Заки військо й поліція організували відсіч, мешканці міста, яке начислює коло 60,000 осіб, мусіли перебувати в домах. Місто Усулютан належить до найбільш популярних міст в акціях партизан, його партизани атакують найчастіше. З того урядові чинники роблять висновок, що в місті є добре зорганізована підпільна сітка, яка допомагає партизанам і уможливлює їм їхні акції. В останній акції була тільки одна жертва стрілянини партизан: одну старшу жінку поранено в ногу.

УРЯД ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ НАТИСКАЄ НА Вашінґтон, щоб американські офіційні чинники допомагали британській фльоті перепливати через Атлантійський океан та виконувати службу в районі Фальклядських островів. Острів Асансіон, який належить до Анґлії, має американські технічні улаштування й американську залогу. З огляду на те, що англійська фльота буде там брати більші запаси, майже всі англійські кораблі зупиняться в порті цього острова. Для безпечного причалу й ладування їм потрібні дані про погоду та користування технічними американськими улаштуваннями. Уряд президента Реґена мусить ураховувати не лише факт, що друга сторона в тому конфлікті — Арґентина, є також американським приятелем, але й бути приготованим на випадок англійської невдачі, а тим самим на упадок консервативного урядку прем'єра Марґарити Тачер. Для рішення цих питань президент Реґен перед самим відлетом на вакації на Караїбські острови, відбув нараду з відповідними керівними чинниками ЗСА.

БРИТАНІЯ ПРОГОЛОСИЛА БЛЬОКАДУ ОСТРОВІВ

Лондон, Англія. — Після семигодинної дебати в англійському парляменті в справі інвазії арґентинських військ на архіпелаґ Фальклядських островів і формальному влученні їх в склад Арґентини міністер оборони Англії, Джан Нот проголосив бльокаду тих островів, починаючи неділею, 11-го квітня. Бльокада обніматиме води у відстані 200 миль від берегів архіпелаґу. Зразу після того проголошення арґентинська військова хунта проголосила створення оборонної зони на тому самому периметрі й призначила командира того оборонного комплексу.

Державний секретар ЗСА Александер Гейґ відлетів до Лондону з наміром посередничати в тому конфлікті й допровадити до його мирного закінчення. Після розмов у Лондоні він з тією самою ціллю відлетить до Буенос Айрес Арґентина. В міжнародних дипломатичних колах висловлюють поважні сумніви, чи в даному моменті є можливість мирної розв'язки.

Англійська армада, яка складається з біля 40 кораблів, повною парою пливе в напрямі Фальклядських островів і після поповнення пальним, харчами та питною водою на острові Асунсіон, розташованому в середній частині Атлантійського океану, відпливе на призначені пости. В районі Фальклядських островів уже появився перший британський підводний корабель „Суперб", а за ним слідують інші. Британські підводні човни належать до кращих у світі, а Арґентина взагалі не має підводних човнів з атомовим погоном.

Після створення оборонної зони в обширі, на якому Англія проголосила бльокаду, арґентинська хунта номінувала командира тої зони, а відтак створила південноатлантійську команду. Іменований губернатором генерал Маріо Бен'ямін Менендез зложив присягу в місті Стенлі, яке є столицею Фальклядських островів, а одночасно єдиним більшим населеним пунктом; військова хунта в Буенос Айрес перейменувала ті острови на Мальвінас Арґентінас. Одночасно з тим, нова арґентинська влада видала суворі зарядження, запровадила заборону покидати мешкальні будинки та впровадила арґентинське законодавство.

Міністер внутрішніх справ Арґентини, генерал Альфредо Ст. Жан, після проголошення британської бльокади, заявив: „Ми приготовані на все".

Европейські держави, а в першу чергу члени Европейського спільного ринку почали проголошувати заборону продажу й вивозу до Арґентини зброї, амуніції і інших бойових виробів та загальніші господарські санкції. Франція, Західня Німеччина, Бельгія, Голляндія та невтральні Австрія й Швайцарія зробили це вже. Інші заповідали, що в найближчому часі це виконають. Совєтський Союз заявив свою невтральність в евентуальному збройному конфлікті між Великою Британією й Арґентиною, але при цій нагоді напав з лайкою на Лондон, а зокрема на консервативний уряд й особливо на прем'єра Маргарету Тачер.

Міністер оборони Англії Нот представив у парляменті загальні напрямні воєнних заходів Великої Британії в обороні Фальклядських островів. Він сказав: „Нашою ціллю є не дозволити арґентинським збройним силам постачання і зміцнювання з арґентинського материка на Фальклядські острови. Всякий арґентинський корабель і літак, що появиться у визначеній зоні буде заатакований британськими збройними силами."

В Америці

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУДДЯ БЕРРІНҐТОН ПАРКЕР повідомив Джана Гінклі, обвинуваченого в замаху на життя президента Роналда Реґена і його оборонців, що процес проти нього розпічнеться 27-го квітня. Оборонці Гінклі просили суддю пересунути судову розправу аж до 3-го травня, бо вони, мовляв, ще не готові до процесу, не зважаючи на те, що від дня замаху проминув уже рік. Адвокат Вінсент Фуллер заявив між іншим, що він має намір переслухувати як свідків оборони також членів родини підсудного, щоб таким чином насвітлити дитинство і ранні роки юнацтва Гінклі. Початок процесу вже і так був пересунений три рази на вимогу прокуратури і оборонців. Покищо оборона твердить, що Гінклі, стріляючи на Президента під вашінґтонським готелем, не був при повній свідомості і не здавав собі вповні справи, який злочин він виконує. Прокуратура натомість хоче довести, що підсудний є повністю психічно здоровою людиною з чим також погоджуються численні психіятри, які перевіряють його психічний стан.

КОЛИШНІЙ СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ оборони Роберт МекНамара і три інші високі урядники в попередніх адміністраціях, висунули спільну пропозицію, яку вони передали до Білого Дому і в якій говориться, що федеральний Уряд ЗСА повинен запевнити американський нарід і заприязнені держави світу, що Америка ніколи перша не вживатиме атомової зброї. Таке запевнення, на думку Р. МекНамари, означатиме зворот в американській політичній стратеґії, який значно допоможе унешкідливити антиамериканські виступи пацифістів проти ЗСА як атомової потуги. „З'єднані Стейти Америки і їхні европейські альянти, — говориться у пропозиції чотирьох колишніх функціонарів, — на протязі 33-ох років будували свою політичну й до певної міри мілітарну стратеґію на засаді, що західня нуклеарна зброя має тільки зупиняти совєтські аґресивні апетити. Головний наголос в ЗСА і країнах НАТО взагалі все був поставлений на підтримці конвенціональної зброї, яка завжди мала перевагу у стратегічному плянуванні". Політичні спостерігачі звернули увагу, що всі чотири внескодавці, будучи при владі, піддержували радше думку, що ЗСА повинні першими вжити атомову зброю у випадку потреби.

ВЕЛИКА ПОЖЕЖА, ЯКА НАСТУПИЛА ПІД ЧАС зудару автобуса з ґазоліновим вантажним автомобілем в тунелі Калдекот біля Овкленду в Каліфорнії, майже цілковито знищила тунель. У пожежі загинуло сім осіб, а кількадесять осіб були поранені і перевезені, деякі у дуже серйозному стані, до місцевого шпиталю. Тунель, довжиною 3,371 футів, який сполучає затоку біля Сан Франсіско з повітом Контра Коста, після зудару за кілька хвилин наповнився чорним димом, а потім полум'ям від горіючої бензини. При тому згоріло декілька інших автомобілів, які знаходились поблизу вантажного авта. Спостерігачі кажуть, що горяч в тунелі досягала 1,000 степенів за Фаренгайтом і від цієї горячі постраждало чимало осіб. Деякі газети висловили здивування, що стейтові чинники дозволяють переїзди великих вантажних авт через тунелі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нерозважний крок

Засоби масової інформації повідомили, що відомий проповідник Біллі Ґреґем вибирається в травні до Совєтського Союзу, щоб там взяти участь в міжнародній конференції прихильників миру і противників нуклеарної війни, а також, як це він сам пояснив кореспондентам, виступити з проповіддями в московських церквах на запрошення московського патріярха Пімена; зустрінутися з баптистами,- правдоподібно тільки з проурядовою групою баптистів, а не тими, яких переслідує і ув'язнює КҐБ,-та взагалі вести там роз'яснювальну місійну працю .

Очевидно, Адміністрація президента Роналда Реґена і багато приватних осіб, серед яких є чимало приятелів Ґреґема, дораджують йому не користатис з цих підступних запрошень речників інфільтрованої органами КҐБ Російської Церкви, бо совєтські чинники напевно використають його перебування в комуно-московській імперіІ для своїх пропаґандивних цілей. Ґреґем однак не уступає зі свого рішення, не зважаючи на чимраз більший тиск його прихильників, слухачів і друзів, мотивуючи свою відмову тим, що у згаданій міжнародній конференції братимуть участь представники різних народів світу, які неконче поділяють політичний світогляд комуністичних лідерів Совєтського Союзу.

Вашінґтон і особисто президент Реґен цілком слушно побоюються, що Москва, не зважаючи на поставу і погляд Біллі Ґреґема, хоче використати його присутність для розгри зі Заходом, в першу чергу із З'єднаними Стейтами Америки і їхньою програмою дозброєння, та країнами Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), які плянують вже в 1983 році розмістити на своїх територіях американські ракети середнього засягу у противагу до таких же совєтських ракет типу СС-20, розміщених в Центральній Европі, зокрема у Східній Німеччині і західніх частинах України. Як відомо, Москва веде вже від довшого часу акцію проти тих країн, які підтримують концепцію дозброєння Заходу, закидаючи їм підготовку до третьої світової війни і „бойкотування мирних заходів країн соціялізму".

На рекомендацію президента Р. Реґена, віцепрезидент Джордж Буш особисто потелефонував до Ґреґема і переказав йому становище Уряду ЗСА, яке він прийняв до відома, але, як виглядає, поради Білого Дому не прийняв, хоч ще в 1950-их роках Ґреґем писав про Совєтський Союз, що це країна антихриста, а диявол є їхнім Богом, Маркс пророком, а Ленін святим. Журнал „Нюзвік" наводить ще такі фрази з писань Ґреґема: „Або загине комунізм, або загине християнство". „Пізніше, — пише названий журнал, — як стало відомо, що ці холодновоєнні концепції шкодили місії баптистського місіонара, він прибрав 'мирний тон' і почав шукати зв'язків зі Східньою Европою". В 1977 році Б. Ґреґем поїхав до Мадярщини і там голосив в багатьох місцях Слово Боже. Рік пізніше він побував на запрошення офіційних чинників в Польщі і старався про запрошення до Совєтського Союзу.

Проповідник Б.Ґреґем здається став черговою жертвою совєтських махінаторів, бо хоч він заповідає, що говоритиме в Москві виключно на релігійні теми, то однак дата його приїзду, пов'язана з міжнародною конференцією противників атомової війни, говорить сама за себе. Він дуже помиляється, якщо думає, що совєтські каґебісти дозволять йому пов'язатися з правдивими баптистами-євангеликами, переслідуваними і гоненими совєтською владою, чи вірними інших релігійних груп, яким Ґреґем нібито хоче допомогти.

Мабуть Ґреґемові ані західнім церковним колам таки не відомі звірства над вірними католиками, баптистами, адвентистами, п'ятидесятниками та іншими, які змушені вести свою місійну працю у підпіллі, і не відома їм заява одного з КҐБ в Батумі, який під час „трусів" у баптистів заявив: „душили ми вас і душитимемо, аж поки всіх не передушимо". Бо якщо б ці факти були їм відомі, вони не їхали б до царства — антихриста.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА РОНАЛДА РЕҐЕНА звернувся з проханням до Палати Репрезентантів, щоб вона вислала свою делеґацію до республіки Ель Сальвадор з метою прослідити тамошнє положення після недавніх виборів і призбирати фактичні матеріяли для наміченої великої політичної дебати в Конґресі в справі Середньої Америки та Караїбського обширу. Делеґація очолена конґресменом Джімом Райтом, демократом з Тексасу, відлетіла в середу. Крім Сальвадору вона відвідає також Нікараґуа, Коста Ріку, Панаму та Ямайку. Перед відлетом голова делеґації конґресмен Райт поінформував про засяг її праці. Райт сказав: „Ми отримали прохання від Державного департаменту створити двопартійну групу, яка має виконати завдання й ствердити факти та течії, що маки й мають місце в тих країнах. Ми думаємо, що наше перебування там матиме благородний вплив на розвиток подій у Сальвадорі, але наше включення в місцеві справи буде обмежене".

Володимир Душник

ВІЙНА ЗА ФАЛЬКЛЯНДСЬКІ ОСТРОВИ?

Понад більше як 150 років англійці висмівали арґентинців, коли вони домагалися повороту Фальклянндських островів під зверхність Арґентини.

У 1592 році англійський моряк капітан Джан Дейвіс відкрив групу 200 малих островів на Південному бігуні, недалеко від сухопутнього материка, що тепер називається Арґентиною. Він звітував британському урядові, що ці острови — обезлюднені, і номінально над ними немає зверхника-суверена.

Сто років після їхнього відкриття, ці острови названо „Фальклянндськими островами" в честь англійського лорда Фалькляннда, який був міністром британської воєнної фльоти. В 1764 році тут прибули перші европейські колоністи з Франції, а рік пізніше з Англії, які привезли зі собою вівці та інші домашні тварини. В 1766 році французи покинули ці острови, продавши свої повновласті Еспанії. Мадрид у 1771 році у спеціяльному договорі визнав британську суверенність над частиною островів.

Еспанія втримала свої поселення на тих островах аж до 1806 року, коли вибухло повстання проти еспанської влади в провінції Буенос Айрес (Арґентина). У 1816 році З'єднані Провінції Ріо де ля Плята — як наслідник Еспанії — проголосили свою суверенність над островами та в 1828 році вислали свого губернатора. В тому часі поселенці з Ріо де ля Плята захопили три американські рибацькі кораблі, і президент Ендрю Джексон вислав воєнний корабель „Лексінґтон", який знищив майже всі еспансько-арґентинські житла колоній. Америка проголосила, що ці острови — свобідні від будь-якої суверенности."

У 1833 році Великобританія перебрала суверенність над цими островами і мешканці цих островів почали займатися годівлею овець.

На протязі останніх десяти років біля цих островів відбувалися великі морські битви. Як ось у 1914 році німецький воєнний корабель під командою адмірала графа фон Шпе затопив два британські кружляки. Рік пізніше, британська фльота затопила п'ять німецьких воєнних кораблів біля Фальклянндських островів, включно з кораблем, що ним командував адмірал фон Шпе. В 1939 році три британські кружляки напали там же на німецький воєнний корабель — „Граф фон Шпе", пошкодивши його до тієї міри, що цей корабель, ще заки його зловили англійці, випливши на широке море, потонув затоплений таки власною залогою.

У п'ятницю, 2-го квітня 1982 року арґентинський уряд вислав 4,000 вояків, які окупували більшість островів, на яких живе 1,800 мешканців, що займаються випасом 700,000 овець. Річ ясна, що арґентинські відділи не зустріли ніякого опору з боку безборонних мешканців. Арґентинський уряд назначив губернатором ґенерала Бен'ямина Мендезу та обіцяв „повну охорону для британців і англомовних арґентинців". Між іншим, більшість мешканців тих островів, навіть тих, що є еспанського чи арґентинського походження, не має особливої симпатії до арґентинського способу правління.

Тим часом, інвазія з Арґентини — 300 миль від островів (на віддалі 8,000 миль лежить Британія) — викликала велике обурення в Лондоні, де прем'єр міністер Марґарет Татчер проголосила, що 40 британських кораблів відплили до Фальклянндських островів, щоб усунути арґентинські військові відділи.

З офіційних американських джерел подають, що плян інвазії тих островів був відомий урядам більших держав. Президент Реґен мав телефонувати до президента Арґентини ген. Леопольда Ґальтієрі, перестерігаючи його перед будь-якими воєнними кроками.

Рада Безпеки ОН винесла поспішну резолюцію, домагаючись відтягнення арґентинських військ. Одначе, ґраючи на еміційно-націоналістичній струні, президент Ґальтієрі, виступивши перед глядачами арґентинської телевізії — заявив, що Арґентина не забере своїх вояків з островів, які, — він твердив, — „належать Арґентині".

Недалеке майбутнє покаже — чи Арґентина встоїться, чи уступить перед куди більшою британською мілітарною силою.

З МОГО ВІКНА
Іванна Савицька

Великодній капелюшок

(Прямо з життя)

— Ви вже купили новий, весняний капелюшок? Великдень іде, парада одягів буде, а капелюшок — найголовніша річ. У нас, у Філядельфії кожного року дефіляда святкового одягу, а вже в Атлантік Ситі такі чуда-дива показують, що варто на них подивитися.

Поїзд Ню Йорк-Філядельфія летів стрімголов вперед і літня пані, вдягнена вже по-літньому, що сиділа зараз біля мене, стала ось так нарікати:

— Мода тепер погана, нічого лицю не додає, опоганює тільки.

Колись, (двадцять-п'ять років тому), капелюшок, — це чіпець з білих конвалій, фіялковий кошичок (кожній був до лиця), віночок рож з білою, прозорою сіткою, водні лілеї, що закривали вам вушко, чи хоч би маків великий, червоний букет.

Було на що подивитися, була приємність купити, чи хоч би поміряти тільки з десяток отих чудес. А червоні черешні з червоною оксамиткою, що, не гарні? Мрія, не капелюшок.

Кожного року з весною тягнулася з Філядельфії велика валка жіноцтва купувати в Ню Йорку капелюхи. Тепер не те. Квитки на поїзд здорожіли, мало хто їде, бо пенсія тепер скупенька, і за чим їхати, — питаю вас пані щиро? Які капелюхи тепер? Ви їх вважаєте капелюхами? Це якісь лопухи, чи гриби з погнутими, в'ялими крисами, з військового полотна навіть, якісь солом'яні брилі, що їх мій прадід одягав, ідучи до бджіл, або косарі на фармі одягають від сонця. Страшні тепер капелюхи, опудала чисті по тридцять-сорок долярів.

Поїхала до Ню Йорку і купила таку чудасію собі на глум, намучилась, находилась, гроші дурно пішли, єдине, що добре, в Радіо-Ситі була, балет бачила, „укультурнилась" трохи, це все.

Пані хвилинку замовкла, й блаженна, янгольська тиша лягла на порожні крісла Воно недавно триває, коли особа біля вас балакучої вдачі, та ще й уловить терпеливого, тихого слухача.

— А крамниць тепер зовсім вже не пізнати. Колишня Мейсіс (500 капелюхів під Великдень), тепер кільканадцять грибочків., п'ять лопухів, дзеркала десь поділись, купуй напам'ять котрий хочеш, все одно вдягати не будеш, бо правду кажучи, немає до кого строїтись, хіба до внуків...

Та я купила, таки купила, на злість купила всім моїм заздрим сусідкам, цур їм, та й пек.

„Трентон продукує, — а світ купує" — майнуло швидко за вікном, ще півгодинки, і будемо в Філядельфії".

Пані, (моя сусідка), вертілась чомусь неспокійно, і я відчувала, що вона чогось хоче, що ще не закінчене все, що бракує точки над і.

— Будь ласка, покажіть мені капелюшок, я умираю із цікавости, він вам з певністю до лиця.

Щаслива пані того тільки й чекала. Вона схопилася з лавки: і стала шукати коробки. На полиці коробки не було, ні тут, біля нас, ні далі, з боку, на кріслі — не було, на підлозі нічого не лежало і бідна пані, хвилинку, подумавши, схопилась нагло за голову:

— Мій капелюх лишився під кріслом в Радіо Ситі...

І. К-ий

НАУКОВИЙ ЗБІРНИК ПРО ЛЕСЮ УКРАЇНКУ

Леся Українка, 1871—1971. Збірник праць на 100-річчя поетки. Філядельфія. Світовий Комітет для відзначення 100-річчя народження поетки, 1971—1980, 400 сторінок

Леся Українка — невичерпна тема. Як і Шевченкові, її присвоюють найрізніші ідеології; і українські підсовєтські й еміґраційні дослідники цитують її твори на підкріплення протилежних політичних поглядів.

Постійне використовування — як свого прапора — творів Лесі Українки збуденнило її образ. Тисячні ж повторювання і декламування під час частих святкувань вплинули на загальне уявлення, що вона була лише поетка, — або соціялістка-революціонерка, або співець національного відродження. Так дійсний її образ затемнили штампи, за якими не легко було добачити живу Лесю.

Дмитро Дорошенко звірився (лист 22-го лютого 1929 року), що йому, — який часто виступав з доповідями на Шевченківських академіях і просвітянських святкуваннях, тема „Шевченко" збуденівши, стала трудною. На еміґрації таку спрощену викривленість Лесі Українки легше було, відчувши відхилити, і дехто намагався розкрити Лесю іншу, — між ними Є. Маланюк, — так як він сказав, що Шевченко найменш „кобзар — Тарас". Але і на еміґрації надто сповільнено розкривався образ поетки, — подібно, як не легко було і її сучасникам йти, — за ствердженням М. Грушевського, — бурхливим потоком її ідей і образів. До того ж поважні досліди над Лесею Українкою, — хоч би у 12-ти томах її творів — залишились поза увагою широких кіл поетки. Її ґльорифіковану (називали її „найвидатнішою европейською поеткою") простіше було сприймати у її юнацьких патріотичних віршах.

Найновіша публікація, що її опрацювали дослідники творчости Лесі Українки з нагоди сторіччя її народження, розкриває дійсний образ вивищеної людини, мистця, діячки, що його не добачалось за традиційними, легше сприймальними образами.

Майже всі 24 статті „Збірника" торкаються найістотнішого у Лесі Українки та подають нову інтерпретацію її творів. Тож цей „Збірник" може стати невідкличним також у практичному вжитку журналістам, вчителям, студентам.

Літературознавцям, що перебувають на Заході (між ними дослідникові Лесі Українки, Петрові Одарченкові, який зредаґував у 1970 році ґрунтовну — 923 сторінки — „Хронологію життя і творчости" Лесі Українки, що її склала Ольга Косач-Кривинюк) повелося створити за загальною редакцією Богдана Романенчука цей „Збірник" доповідей, виготовлених для Постійної Конференції Українських Студій, що відбулася 1976 року в Українському Науковому Інституті Гарвардського університету і була присвячена сторіччю народження Лесі Українки.

Конференція поважно поглибила вивчення поетки, що його на Заході попередили від року 1945 численні досліди, про які згадує бібліографія („Матеріяли до бібліографії про життя і творчість Л. У."), вміщена у „Збірку", яка нараховує понад 350 позицій до року 1980. Між цими дослідами перше місце займає згадана вище „Хронологія..." та 12 томів „Творів" Лесі Українки, що їх опублікувало в УССР у 1927 році видавництво „Книгоспілка" за редакцією Б. Якубського і що були перевидані у Ню Йорку 1953 році видавництвом Ю. Тищенка — А. Білоус.

Редактор цього перевидання у вступному слові поставив поруч „могутнє слово" Шевченка з „чудодійним співом" Лесі Українки і пригадав, як колись Микола Євшан добачив у творчості Лесі Українки- „найсильніше слово нашої поезії, найсильніший вислів нашої національної душі після Шевченка".

Так еміґрація не тільки здвигнула рукотворні пам'ятники Лесі Українки у Клівленді і Керґонксоні та Торонто, але „Хронологією", перевиданням дванадцяти томів і „Збірником" уможливила наступні наукові досліди над постаттю і добою Лесі Українки. Цим вкладом доповнено поважні Київські видання — між ними ювілейні „Документи і матеріяли 1871-1970 у видавництві „Наукова думка" чи опубліковані у трьох томах у роках 1954-1960 „Публікації, статті, дослідження" видавництва Академії Наук УССР або огляд життя і творчости Лесі Українки О. Бабишкіна і В. Курашової, 1955 року та інші.

Тому що Леся Українка увіходить у світове письменство найбільше драматичними творами, то увага учасників „Збірника" звернулась насамперед до драматичної на тлі европейських літератур творчости поетки. Такі є три праці про „Камінного господаря", про „Блакитну троянду", „Кассандру", „Ефіґенію в Тавриді", „У пущі" й „Одержиму" та драматичні поеми. Інші праці розглянули естетичні погляди поетки Лесі Українки — її стиль, метафори, ритми та її образи Юди, рабства, волі тощо. Окремі теми з життя Лесі Українки, як Єгипет чи Зиґмунд Красінський пов'язані з статтею-біографією поетки та її листуванням.

„Збірник" об'єднав, як авторів, таких літературознавців: Юрія Бойка-Блохина, Ірину Винницьку-Пеленську, Асю Гумецьку, Венделя Ейкока, Володимира Жилу, Наталію Іщук-Пазуняк, Романа Кухара, Софію Наумович, Марію Овчаренко, Петра Одарченка, Ларису Онишкевич, Богдана Романенчука, Ярослава Рудницького, Яра Славутича, Володимира Смирнова, Аріядну Стебельську, Миколу Степаненка і Богдана Чопика.

Особлива заслуга редакторів „Збірника" — здобуття і опублікування дев'ятьох досі невідомих листів Лесі Українки (на стор. 281-308 з двома факсіміле), які зберігаються в Інституті Гувера Це листування з російським еміґрантом-журналістом-революціонером Феліксом Волховським (українською мовою і одним листом французькою і одним — англійською мовами) охоплює роки 1902-1903. Листи ще раз виявили блискучий стиль Лесі Українки,

(Продовження на ст. 3)

Проєкт опиту колишніх мешканців України та сусідніх територій

Метою опиту є представити розміри втрат та їх причини в роках запроваджування колективізації.

Опит ведеться так, що для кожної родини будується генеалогічну схему. Опитуються мешканці України і сусідніх земель (Кубані, Дону, Вороніжчини), що перебували у роках колективізації на селі або були пов'язані з мешканцями сіл спорідненням.

Для отримання правильного образу треба зібрати відомості не тільки про тих, які потерпіли в роках колективізації, але й про всіх членів родини респондента. Під родиною в даному випадку розуміються всі, навіть найдальші рідні, про яких респондент хоч щонебудь знає. Це в першу чергу баби й діди, всі їхні діти, в тому числі й батьки респондента, всі чоловіки та жінки цих дітей, включно з усіма їхніми черговими подружжями, всі рідні брати і сестри, брати і сестри в перших (двоюрідні) респондента, всі чоловіки й жінки, діти й онуки цих братів і сестер.

В цю генеалогічну панораму можна не включати людей, які не перебували на території СССР в роках колективізації і які народились після її закінчення (після 1935 року).

Про кожного з родичів (рідних) подаються такі дані, якщо вони відомі: ім'я, дати життя, місце проживання у роки колективізації, основне зайняття, матеріяльний стан (для селян перед колективізацією—розмір земельної ділянки, кількість голів худоби, використовування наємної праці і т.п.), участь у війнах: Першій світовій, революції, визвольних змаганнях (у цьому випадку, у якій армії), в Другій світовій; репресованість (позбавлення майна; заслання—місце заслання; табір—роки перебування; в'язниця; офіційна причина репресій), участь у колективізації і ставлення до неї (активіст, примушений уступити в колгосп—дата вступ-

(Закінчення на стар. 4)

В. Я.

ПЕДАГОГІЧНІ СТУДІЇ В УВУ

Український Вільний Університет (УВУ) присвячував у всіх періодах своєї діяльности багато уваги педагогічним студіям, як це обширно і вірно з'ясувала д-р Олександра Кисілевська-Ткач у своїй студії, приготовленій на Ювілейну Конференцію Делеґатуру УВУ (4-го і 5-го грудня1981 року в Ню Йорку) і друкованій згодом у нашому щоденнику „Свобода" (в ч. 30-ім за 17-го лютого ц. р.). Філософічний деканат під проводом довголітніх останніх трьох деканів — св. п. проф. д-р Н. Полонської-Василенко, св. п. проф. д-ра О. Кульчицького та проф. д-ра Г. Васьковича — розуміли, що без власних учителів зформованих у відповідній атмосфері, будуть занепадати наші доповнюючі школи та курси, а це загрожує повільною, але неминучою денаціоналізацією.

Потреба українського вчителя зросла з хвилиною „політики багатокультурности" у Канаді чи послаблення засади „перетоплюючого казана" всіх етнічних груп у одну американську націю в ЗСА. В тому часі опит, переведений Українським Соціологічним Інститутом у Ню Йорку, виявив, що нам потрібно б було у сучасному приблизно 700 учителів. Завдання не легке, але настільки важливе, що ректорат УВУ негайно поробив перші кроки в напрямі відповідної розбудови УВУ з прицілом створити при філософічному факультеті окреме педагогіюм із чотирисеместровим навчанням, — але перед можливим відкриттям такого педагогіюм — порядком експерименту — заініціював із 1976 року окремі педагогічні курси, які втішалися успіхом в тому змислі, що в загальному учасники багато з них користали, виїздили збагачені фактичним дидактично-педагогічним знанням, цілою атмосферою, з повним вдоволенням із приїзду до Мюнхену. Це стало гаслом до розбудови курсів: фактично до опанування певної цілости треба двох чотиритижневих курсів, які дають у 240 викладових годинах (двічі по 120 годин за курс, тобто по 30 годин тижнево) поважну, хоч ще не цілком повну, суму знання, — і такі два курси — із складеними кольоквіями та після написання семінарійних праць дають знання, що відповідає приблизно одному семестрові, а кандидат отримує відповідне свідоцтво. Звичайно, для повного закінчення педагогіюм треба б було чотири такі цикли.

Незадовільними виявилися курси з погляду числа учасників. Причина в цьому незаперечно у недостатній інформації про курси у пресі, — з тим що треба пам'ятати, що українська молодь — на превеликий жаль — мало читає наші періодичні органи, — отже для неї не вистачає тільки повідомлень у формі обіжників чи комунікатів, але треба ширшого роз'яснення, а навіть поставлення певних проблем, над якими у пресі могла б розвинутися ширша дискусія, що спричинилася б до зацікавлення. На перешкоді стояла також загальна фінансова ситуація, зокрема високий вимінний курс марки й вслід за тим велике здорожіння коштів прожитку у Німеччині. Але тут виною є також брак відповідного зацікавлення з боку цілої нашої спільноти, включно із проводами наших шкіл. Таким чином, настає щораз більше загрозлива ситуація: старше покоління учителів відходить; молодше, зформоване в чужих школах, недостатньо ознайомлене із українознавчими предметами й методикою їх подавання, нерідко із слабим знанням мови... Деякі спроби у зацікавленні педагогічними курсами маємо з боку Фундації УВУ у ЗСА, але фонди фундації покищо обмежені, вона бо має запевнити стипендії не тільки для педагогічних курсів, але й для фахових студій на семестрах, як теж для Високошкільних Літніх курсів українознавства. Фундація поробила певні заходи (і дальше не перестає працювати в тому напрямі), щоб заохочувати багатших наших громадян-патріотів, щоб вони запевнювали однорічні стипендії на поїздку до Мюнхену, але тут насамперед ініціятива повинна бути за батьківськими кружками, що могли б запевнити для учителів кошти поїздки до Мюнхену.

Під час останньої „ювілейної" поїздки ректора УВУ до Канади і ЗСА, яка мала на меті дати обширну інформацію про діяльність і досягнення УВУ в теперішньому на тлі 60-ти років активности, була змога численних зустрічей із громадянством, в тому числі також із учителями та їхніми місцевими чи крайовими проводами, і — на жаль — доводилося зустрічати — поруч із дуже відрадними явищами — також певне збайдужіння як цілої громадськости до питання виховання молоді в українському дусі, так теж учительства до свого фаху. І так, наприклад, у Західній провінції Канади із поважним відсотком української „меншинної" групи, де є змога мати двомовні (англо-українські) школи, далеко не використовується можливостей. До постання двомовної кляси потрібно зголошення щонайменше 18 учнів, і їх — за незрозумілою байдужістю батьків — не можна зібрати, часто із такої причини, як надто далека дорога до школи із двомовним навчанням". Коли на рідних землях насильно переводиться „русифікацію" наших шкіл. ми самі допускаємо до непотрібної „англіканізації" українського шкільництва із-за особистої вигоди. Тут треба таки вдарити на сполох. Без рідної мови і без знання українознавчих предметів поволі будемо зменшуватися, як окрема група із певним питомим тягарем і не зможемо сповнити обов'язків,супроти країни свого походження. До цього ж із занепадом мови батьків автоматично буде послабати Церква, бо щораз то буде меншати зв'язок із нею, — просто знову із дивної байдужости, що краще піти до церкви „ближчої", до якої легше дібратися. Рідний обряд тісно зв'язаний із рідною мовою, і без неї втрачає на тій притягаючій силі, яку він сьогодні має, навіть для численних чужинців, яких полонює цілий „дух", виплеканий століттями.

Питання вишколу чи дошколювання учителів-українністів обговорив ректор УВУ із відповідальними міністерствами у Едмонтоні (для Альберти), Ріджайні (для Саскачевану) і у Вінніпезі (для Манітоби), при чому міністерства виявили дуже багато зрозуміння й уваги. Йшлося про організовану висилку учителів (групами по 20-30 осіб) до Мюнхену на педагогічні курси. Алеж від одних відвідин справи ще не можна вирішно розв'язати питання. У тому напрямі повинні співдіяти ті наші громадські чинники, які з українського боку конференції (до речі зразково!) підготовили. В співдії із ними повинно б стояти і наше духовенство.

У педагогічних курсах зацікавлені є також проводи наших суспільно-громадських організацій молоді Пласт, СУМ, ОДУМ, МУН чи ОУМ Франції), бо в них щораз дошкульніший брак інструкторів для щорічних таборів. І тут не можна виправдувати себе, що кандидати на інструкторів вже є потрібні до ведення таборів чи курсів на

(Продовження на ст. 3)

Педагогічні студії...

(*Продовження зі стор. 2*)

місцях, які часто відбуваються у часі, коли є й педагогічні курси. Річ у тому, що без належного вишколу інструктори вичерпуються у своїх концепціях. При відповідній кількості зголошень кандидатів із молодняцького виховного сектору буде можна для них влаштувати спеціяльні виклади самодіяльної й самовиховної праці.

Педагогічні курси триватимуть в біжучому році від 26-го липня до 20-го серпня — рівнобіжно до семестральних викладів на обидвох факультетах (філософічному й правничо-суспільно-економічному — від 1-го липня до 31-го серпня), як теж до Високошкільних Літніх Курсів Українознавства (від 26-го липня до 13-го серпня). Закінчення Педагогічних курсів (із іспитами й приписаними працями) запевнює здобуття шести кредитів. Вправді програма курсів є доволі навантажена (шість годин денно викладів), але все таки для охочих є змога користати також із інших викладів (семестральних чи українознавчих курсів). Зокрема Високошкільний Літній Курс в біжучому році — в зв'язку із 60-літтям Центрального Союзу Українського Студентства — матиме спеціяльний характер, і — крім педагогічно-навчальної програми матиме також низку паралельних сесій-нарад, екскурсій, чи розвагових вечорів, що незаперечно спричиниться до активізації студентського життя, але й не менше матиме характер певного обміну думками із місцевим громадянством, що буде також цікаве для учителів. Знову ж учителі не лише матимуть змогу між собою обмінятися думками, але також узяти участь у щорічних нарадах учителів із усіх країн Европи, які влаштовує Шкільна референтура Координаційного Осередку Українських Громадських Центральних і Крайових Установ в Европі. Це очевидно спричиниться до збагачення їхнього досвіду.

При тому ще треба врахувати особливу атмосферу, яка випливає із зустрічі учителів із різних країн, що автоматично призводить до цього, що вони між собою порозуміваються українською мовою. У курсах, як викладачі, беруть участь 10-15 професорів — залежно від року і подаваних предметів—, а керує ними від 1981 року д-р Олександра Кисілевська-Ткач, яка вже минулими роками присвятила багато уваги й любови організації курсів — це тим більше зрозуміле, що вона сама походить із родини видатного педагога, довголітнього професора УВУ д-ра Костя Кисілевського, який передав своїй дочці справжню любов до предмету й до різьблення молодих душ.

64-ий Відділ Союзу Українок Америки

влаштовує

ПРОДАЖ ВЕЛИКОДНЬОГО ПЕЧИВА

16-го квітня 1982 р. (у Велику П'ятницю)
по відправі в церкві св. Юра

в Домівці СУА, 108 Друга Авеню в Ню Йорку, Н. Й.

ВСІХ ЩИРО ЗАПРОШУЄМО!

Дирекція Українського Народного Дому в Ню Йорку, Н. Й.

повідомляє всіх Членів, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Уділовців УНДому

відбудуться

у неділю, **2-го травня 1982 р., о год. 3-ій по пол. в залі УНДому, кім. ч. 23 в Ню Йорку, Н. Й.**

На порядку денному такі справи:

1. Звіти членів Дирекції.
2. Вибір 3-ох членів Ради Директорів.
3. Різне.

Тому, що багато уділовців змінили свої адреси і не має можливости доручити їм письмового повідомлення, даємо це оголошення в пресі.

ЗА ДИРЕКЦІЮ УНДому:

ЕВГЕН СТАХІВ *голова* — **РОМАН КОБРИН** *секретар*

Округи Відділів Українського Народного Союзу стейту Ню Джерзі:
ПАССЕЙК, ПЕРТ АМБОЙ, ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮАРК

відбудуться

в суботу, **17-го квітня 1982 р., о год. 6;30 веч.**
в залі „Чорноморської Січі" в Нюарку, Н. Дж.
при 680 Sandford Avenue

ШИРШІ НАРАДИ

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. СТЕЙТОВИЙ ДЕНЬ УНСоюзу, який відбудеться 29-го серпня 1982 р. в Бавнд Бруку, Н. Дж.
2. Обговорення справ відносно 30-ої Конвенції.
3. Обговорення передконвенційної кампанії придбання нових членів.

У зборах візьме участь

Василь Оріховський, головний організатор УНС

ЗА УПРАВУ:

Юліян Баранюк *голова* — **Володимир Боярський** *касир*
Роман Лапичак *секретар* — **Володимир Білик** *прес. реф.*

Д-р СВЯТОСЛАВ ВОРОХ

ГІНЕКОЛОГ І ПОЛІЖНИК

повідомляє про зміну адреси своєї практики.

НОВА АДРЕСА:

558 Summit Avenue • Jersey City, N.J. 07306

(Будинок Кредитівки „Самопоміч")

Години прийнять за попереднім домовленням. Тел.: (201) 963-2220

Зустріч сен. П.Юзика з громадянством у Мюнхені

Ще в січні у листі до ректора УВУ висловив своє бажання сен. Павло Юзик, що, бувши в Мюнхені з нагоди свого почесного докторату, хоче також мати ширшу зустріч з громадянством. Зустріч відбулася у неділю, 7-го березня 1982 року, в парафіяльній залі при українському катедральному соборі зараз після Богослуження.

Простору нову залю виповнили парафіяни і гості, переважно з півдня Баварії. Присутніми були також місцеві отці і представники товариств і організацій, а зокрема молодь та новоприбулі українці з Польщі, які чекають на еміграцію до Канади (біля 180 осіб).

Гостя представив численній авдиторії проф. В. Янів, ректор УВУ, що згадав також дружину сенатора — Марію Юзик і проф. Петра Ґоя, голову Фундації УВУ в Ню Йорку. Потім ректор привітав представників товариств і організацій.

Представивши проф. Юзика, ректор згадав, що новий почесний доктор УВУ має інші докторати, 12 років був професором славістики і історії у Манітобському університеті, а дальших 12 — у Оттавському; має ряд наукових праць, а від 20 років є досмертним сенатором Канади. На цьому високому і важливому пості сенатор Юзик розвинув політичну діяльність як речник меншин у Канаді, що увінчалася державним законом про „многокультурність". Таким чином сенатор, як канадець українського походження на відповідальному становищі є своєю діяльністю зв'язковим для нашого народу. Бесідник також висловив своє вдоволення, що зустріч відбувається в церковній залі, де зберігається наша єдність, ще є важливим для нашої молоді і дітвори.

Проф. В.Янів висловив також радість з того приводу, що може привітати і дружину сенатора — п-і Марію, що всупереч далекій дорозі, приїхала, щоб бути разом із чоловіком на його промоції і на зустрічі з громадянством. Він представив проф. П.Юзика і проф. Петра Гоя, що зокрема згадав про політичну діяльність сенатора, як речника третьої сили в Канаді, тобто меншин, в тому числі і української; що Канада знайшла розв'язку полагоджування міжнаціональних конфліктів, бо права меншин увійшли у конституцію держави; що Канада у формі багатокультурности дала світові щось нове, і що ще покійний прем'єр міністер Канади, Дж. Діфенбейкер, вказав при цьому на заслуги проф. П.Юзика. Бесідник зокрема вказав, що для ЗСА це важлива річ, як добрий приклад ставлення до меншин, бо ця проблема в Америці досі не розв'язана, що творення третьої сили в ЗСА є властиво духовою конечністю для добра цілости держави.

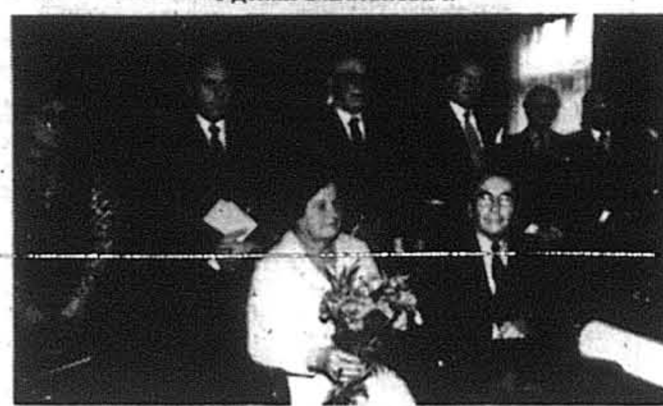
Сенатор Юзик, подякувавши ректорові В.Яневу і проф. П.Ґоєві за впровідні слова, привітав отців та всіх присутніх. Доповідач висловив радість з приводу почесного докторату УВУ, бо це його, як канадця і українця, ще більше зв'язує з українським науковим життям на еміграції.

Доповідач говорив про 90-річчя поселення українців в Канаді. Тема дуже широка своїм обсягом і барвністю насвітлення історії і аспектів життя наших людей, а це тим більше, коли доповідач вміло використовував приповідки і народний гумор, що бавило присутніх.

Проф. Юзик насвітлив коротко історичний процес розвитку Канади як окремої держави, що надалі зберегла корону, тобто — монархічний устрій. Нав'язував також до історії ЗСА, що стала державою сторіччя раніше і своєю революцією, а потім і еволюцією хотіла приєднати канадську територію, але без успіхів, бо, крім різниць національних, були ще й релігійні, що й протиставило політичній інтеграції. Так Канада далі залишилися окремою суверенною територією, що, як союз колоній, дало їй в 1867 році права держави. Корона існує дальше як символ Британської спільноти, але ця форма спільноти не дозволяє вмішуватися у внутрішні справи держави.

Під час церемонії надання почесного докторату стоять (зліва): проректор проф. З.Соколюк, проф. П.Ґой, Марія Юзик, сенатор Павло Юзик, ректор УВУ проф. В.Янів і декан Г.Васькович.

На фото (зліва) сидять Марія і сен. Павло Юзики; стоять: мгр Марія Ребет, радник д-р Г.Вакербавер, д-р А.Фіґоль, Ґ. Фукс, представник уряду в Бонні; президент Микола Лівицький; М.Гіммер, від баварського міністерства праці, та президент ЦЕПУЕ мгр А.Мельник.

Поселення українців почалося в кінці XIX ст., коли Канада потребувала збільшення населення, щоб зберегти тим свою незалежність. Спроби одержати це населення зі Західньої Европи не дали бажаного успіху, і тому збільшено іміґрацію з тодішньої Австрії, а фактично — з Галичини і Буковини, як граничних земель, що були дуже густо заселені у аґрарній країні, з погляду економічних умов. Так почалося вербування людей до Канади в 1891 році, коли першими прибули наші селяни. Тоді можна було купити 160 акрів за 10 долярів, але треба було їх викорчувати або загосподарити, бо це була цілинна земля т.зв. прерій. Так поясом на понад тисячу кілометрів в західній Канаді почалися хутори і села, що ще зберігають давні наші назви, що поступово загосподарили коло 10-ти мільйонів акрів землі.

До Першої світової війни приїхало піонерів, — за статистикою, — коло 180,000 людей, а може й більше, бо багато не витримало жорстокого клімату і втекло до Америки. Витриваліші позістали, очищували поля, закладали господарства, розбудовували нове життя — будували церкви, школи, читальні, творили нові організації і культурні товариства.

Доповідач згадав і про труднощі, які принесла Перша світова війна, бо, як колишніх громадян Австрії, багатьох з нових поселенців інтернували. Проте після війни життя було легше, а іміґрація продовжувалася. Поповнювали її нові люди, які значно збагатили культурне життя, скріпили засновані перші товариства. Першим федеральним послом до Оттави був Михайло Лучкович, а потім інші. Збільшилося поступово кількість інтеліґенції — учителів, лікарів, адвокатів, священиків і взагалі професіоналістів, головно з молодої ґенерації, що закінчила високі школи в Канаді.

Друга світова війна дала третю хвилю іміґрації, але була вона іншою, що поселилася переважно по містах та привезла зі собою окреме політичне життя і товариства. В Канаді виросло і нове покоління, яке вважається місцевим населенням, особливо там, де батьки мають господарства і землю. Ці люди закінчили канадські школи і займають тепер все більше провінційні і федеральні адміністраційні становища.

Канадці українського походження становлять тепер майже 11 - 13 відсотків населення в провінціях Альберті, Манітобі і Саскачевані, а в інших значно менше, але загально становлять тільки 2,5 відсотка населення Канади. Майже 90 відсотків — це уродженці Канади.

В загальному серед українців Канади було досі майже 20 провінційних міністрів, в тому числі д-р І. Яремко (почесний доктор УВУ), що мав кілька міністеріяльних тек, було трьох сенаторів — Василь Вал, Іван Гнатишин і Павло Юзик, були судді, військові старшини. За канадським політичним життям належать вони до консервативної або ліберальної партії, що є в уряді або в опозиції.

Після цікавої доповіді були запити присутніх, на які сенатор давав відповіді, а також відповідав на різні додаткові питання, що й не були пов'язані з доповіддю, яка всебічно насвітлювала життя української меншини в Канаді. З доповіді зокрема скористали нові еміґранти і молодь, що почули від сен. Юзика про можливості, з яких можуть скористати нові поселенці, а головно, що наполегливою працею можна дійти з соціяльних низин і до керівних і відповідальних постів в модерній державі.

Д-р Б. Кузь

Науковий збірник...

(*Продовження зі стор. 2*)

її глибоку ерудицію і оформлений світогляд. Зокрема вона викладає свої погляди на літературні жанри, тож ці листи потверджують і доповняють її погляди висловлені у статтях і листах, зібраних у збірнику — Леся Українка „Про літературу" (Київ, 1955). У листуванні є і про перекладницьку ділянку її літературної активности. До перекладу Леся Українка ставиться поважно, а зміни, що їх необхідно б вчинити, вона хоче „звісно, зробити без білих ниток". Навіть її нехіть до „Московщини", — так підкреслена у „Боярині", — не стає на перешкоді бути у перекладі безсторонньою і дораджувати викреслити з оригінального тексту дещо принизливе про царів. Тут ще раз наголошено виявлена її відраза до „утилітарної белетристики", яка „здебільшого (...) буває зовсім не артистичною і — на тім провалюється"; рівнож об'єктивно стверджує Леся Українка перечуленість свого „недержавного народу". У листах є про Сергія Єфремова, про арешти в Галичині, про ставлення Лесі до партійности, поради до конспіративного обміну листами, згадування про недомагання, про те, що її „безсоння заїдає" (як про це є згадка і в її поезіях, у „Безсонній ночі" й ін.) тощо.

Листи Лесі Українки звернуть увагу дослідників на її вишукано елеґантні вислови („Не думайте, що се докір, — я не маю до того ні права ні заміру...") та її притишений гумор, коли згадує про „факт міжнародної ввічливости на наш кошт".

Стаття „Короткий життєпис Лесі Українки" слушно наголошує постійні недуги і фізичні страждання поетки, підкреслюючи цим її надзвичайну енерґію і працьовитість, коли вона, хвора, за один лише 1896 рік залишила двадцять опрацьованих творів.

Пильно складений розділ „Матеріяли до бібліографії" охоплює публікації — разом понад 350, що були (за кількома винятками) видруковані поза УССР в роках 1945-1979. „Матеріяли" упорядковано за роками, хоч можна було б зробити їх придатнішими для використовування, згрупувавши також за темами.

Продумано вибрані численні світлини, покажчик імен і назв та дбайливість коректора виявляють пильність редакції і видавців цього „Збірника". Ці якості та скромне естетичне оформлення „Збірника" (Таня Кравців) визначили б цю публікацію, як зразкову, якщо б у ній не виявилися традиційні спотикання, спричинені схильністю до публіцистики, на що нездужають наукові праці не тільки в СССР. У „Збірнику" бо стрічаються такі вислови, як „соцреалістичні вигадки і побрехеньки", „марксоленінський бур'ян", „в тюремній баланді совєтської пропаганди" тощо. Зайві також часописно-повчальні висновки, наприклад, що Лесю Українку треба ставити за приклад матерям, „які про національне виховання своїх дітей забувають або не дбають". Саме уважливість до стилю повинна відрізняти еміґраційні публікації від підсовєтських. Про неуважливе трактування Лесі Українки в СССР розторощуючі приклади наводить у „Збірнику" стаття „Леся Українка під гнітом совєтської цензури".

У списку жертводавців Т-ва „СВ. СОФІЯ" в пам'ять **бл. п. ОЛЕНИ ПИТЛЯР з Вудгейвен, Н. Й.**

(пересланої з Озон Парку, Н. Й.), поміщеного в „Свободі", 12-го лютого 1982 р. пропущено жертводавців з листи тих, що зложили по **20.00 долярів**:

проф. Омелян і Ярослава Кушніри, Олена Качала, Ольга Кобзяр, інж Євген і Ірина Мельники, о. Любомир Мудрий, Віра Питляр-Кураш, Стефанія Пурій, Дарія Хухра.

Дрогобичани відбудуть Шостий з'їзд на „Верховині"

Згідно з рішенням Управи Центрального комітету Дрогобиччини Шостий з'їзд колишніх мешканців землі Івана Франка відбудеться в суботу і неділю, 18-19-го вересня ц.р., на Оселі Українського Братського Союзу „Верховина" в Ґлен Спей, Н.Й.

Дату з'їзду ухвалено під час нарад членів Управи ще 25-го жовтня 1981 року; тоді наголошено, що загальні з'їзди-зустрічі відбуваються згідно правильника кожних чотири роки. Під час таких з'їздів члени Управи звітують за пророблену працю на протязі чотирьох років. Також під час тих нарад вибирається керівні органи Центрального комітету. Що кожних два роки приготовляється товариська зустріч колишніх мешканців Дрогобича й довколичних місцевостей, але без вибору Управи і інших органів.

Цьогорічна зустріч колишніх мешканців землі Івана Франка, сподіваємося, буде багатолюдною, організатори приготують різноманітну мистецьку програму. Голова Комітету інж. Володимир Осередчук запросив виступити в мистецькій програмі колишню артистку Чернівецького театру Евеліну Белюць, яка дала свою згоду.

Будуть і інші виступи, „Веселий вечір", танці тощо, що до них гратиме оркестра „Звуки України". Оркестрою керує інж. В.Осередчук.

Комітет звертається з проханням до земляків Дрогобичан вже відтепер укладати свої пляни так, щоб у вересні ц.р. всі ми зустрілися на „Верховині", як одна велика родина землі Івана Франка.

Замовлення на кімнати під час з'їзду належить полагоджувати в управителя „Верховини" М.Богдана на адресу: UFA Resort Center „Verkhovyna", Glen Spey, N.Y. 12737, tel: (914) 856-1323.

С.Г.

ПОЛІЦІЯ ПІВДЕННОАФРИКАНСЬКОЇ республіки перенесла чотирьох лідерів Африканського національного конґресу з ізоляційної тюрми на острові Роббен до іншої тюрми всередині континентальної частини республіки. В'язнями є президент конґресу Нелзон Манделя, генеральний секретар Волтер Сісулю та два співробітники Реймонд Мгляда й Ендрю Анджені. Всі вони сидять у тюрмі від 1964 року, засуджені за участь в саботажних акціях. З перенесенням арештованих преса пов'язала надії на зміну в політиці уряду Південноафриканської республіки у відношенні до конґресу, але адміністрація тюрем повідомила, що перенесення в'язнів має суто адміністративний характер, що не має зовсім відношення до політики.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. д-ра мед. Юрія Городиловського

складаємо 20.00 долярів на ФОНД „ЛІКАРСЬКОГО ВІСНИКА".

Марко і Іванна ЛЕПКІ

Фундація Українського Вільного Університету

ділиться сумною вісткою з Членством Професурою, Студентами й Українським Громадянством, що 6-го квітня 1982 року, помер

св. п. д-р

КОНСТАНТИН ВАРВАРІВ

на 58-му році життя, доктор УВУ, чільний співробітник Державного департаменту в ділянці міжнародних культурних зв'язків і суспільно-громадський діяч.

Опечаленій Родині Покійного глибокі співчуття висловлює

УПРАВА ФУНДАЦІЇ

В пам'ять Покійного, Фундація приділяє одну стипендію студентові права і суспільно-політичних наук при УВУ.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

зі смутком повідомляє, що 6-го квітня 1982 року в м. Вашінґтоні, Д. К., на 58-му році життя помер

бл. п.

КОНСТАНТИН ВАСИЛЬОВИЧ ВАРВАРІВ

член-кореспондент Академії.

Вельмишановним Дружині, Донькам і Родині Покійного висловлює глибоке співчуття.

Управа УВАН у США

Ділимося сумною вісткою, що дня 7-го квітня 1982 року, по довгій та важкій недузі, відійшла від нас у Вічність на 82-му році життя,

наша Найдорожча МАМА, БАБУСЯ, ПРАБАБУСЯ І СЕСТРА

бл. п.

ОЛЬГА КУХАРЧУК

ПОРУЧНИК МЕДСЕСТРА АРМІЇ УНР

ПАНАХИДА буде відправлена в похоронному заведенні Конроя при 21 Іст 2-га вул. у Бавнд Бруку, Н. Дж., в неділю, 11-го квітня 1982 р., о год. 7:30 веч.

В понеділок, 12-го квітня 1982 р., о год. 9:30 ранку відбудуться ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в Церкві-Пам'ятнику св. Андрія і відпровадження Тлінних Останків на цвинтар св. Андрія.

Опечалені:

ЮЛІЯ БЕЗСОНІВ — дочка з мужем ВОЛОДИМИРОМ
ТАМАРА — внучка з чоловіком ДЖЕФОМ
правнук — БРАЄН
ОЛЕКСАНДРА МУХІНА-КЕГН — сестра з родиною
Ближча і дальша Родина в ЗСА і в Україні

КРЕДИТІВКА „САМОПОМІЧ" Філядельфія, Па.

ЦЕНТР — де найкорисніше полагодите всі свої фінансові проблеми, а саме:

ПОЗИЧКИ: морґеджові, направи домів, купно землі, автові, домашнє устаткування, весілля, подорожі, студентські, особисті й т. п.

Низькі опроцентування!

Безплатна асекурація до 10,000.00 дол.

ОЩАДНОСТІ:
Звичайні: дивіденда до 2,000.00 дол. — 6½%
понад 2,000.00 дол. — 7.00%
Цертифікати: 6-місячні "Money Market" — від 10,000.00 дол
Цертифікати; 30-місячні від 1,000.00 дол
I.R.A. — Пенсійні конта.

Безплатна життева асекурація до 3,000.00 дол.

Крім того:
Чекові конта — Share Drafts
Подорожні чеки — Travelers Check (Без оплат для пенсіонерів)
Грошеві перекази - Money Orders (Без оплат для пенсіонерів)
Безпосередна пересилка пенсійних чеків на особисте конто члена

Асекурація ощадностевих конт і конт I.R.A. до 100,000.00 дол. Федеральною Агенцією NCUA

Увага! Увага!

Вже маємо на складі книжку за видавництвом „Просвіти", Мельборн, Австралія

пок. ред. МИХАЙЛА ОСТРОВЕРХИ

„НАПЕРЕКІР"

МІЛЯНО 1926-1931 — СПОГАДИ

Обкладинка Мирона Левицького Ціна: $9.00 з пересилкою
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

Належність платна лише в американських долярах.
Замовляти:

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

ВЕЛИКА ЗНИЖКА ЦІН НА ФУТРА і КОЖУХИ

Деякі минулорічні фасони нижче ціни продукції. Рівночасно поручаємо чудові футра з мінків, куртки з лисів та інших шляхетних шкір. Кожухи нашої продукції шиті з найліпших шкір еспанських, французьких, арґентинських й американських. Виконуємо всі направи і чищення футер.

На місці можна набути імітації кожухів, мінків, джинсові матеріяли і т. д. Замовлення й інформації тільки телефонічно. Телефонувати "collect".

GOLTEX CO. 14 First Ave. N.Y.C., N.Y.
Tel.: (212) 533-7236
Відкрито 7 днів у тижні, від 10-6 веч.

ОСТАННЯ ПЕРЕД ВЕЛИКОДНІМИ ВАКАЦІЯМИ конференція демократичних лідерів Палати Репрезентантів з речниками Білого Дому в справі державного бюджету не дала ніяких наслідків. Обидві сторони обстоювали свої дотеперішні становища. Спікер Палати Репрезентантів Томас О'Ніл обстоював рішуче, так само як дотепер, недоторкальність існуючих виплат соціяльного забезпечення, а речники Білого Дому так само рішуче обстоювали послідовне переведення в життя зменшення податків впродовж найближчих трьох років. У наслідок таких виразних протилежних становищ не можна було осягнути ніякого порозуміння й тому дальші наради в тих справах відбудуться після Великодня.

В ІЗРАЇЛЬСЬКОМУ МІСТІ НАБЛЮС, НА ПРАВОМУ березі ріки Йордану, арабські терористи кинули гранату на відому святиню Грекоправославної Церкви. Від вибуху гранати була тяжко поранена одна з монахинь та араб, що проходив повз забудування святині. Зі святинею пов'язані різні перекази й вірування. Церква побудована над джерелом, яке викопав Патріярх Яків; властне над цим озером Ісус Христос мав зустріти самаритянську жінку з недалекого Сихару. Як виявило слідство, ґраната була призначена проти групи християнських туристів, які цього дня відвідали святиню. На щастя, терорист не зміг заатакувати туристів і спричинити більше жертв. Переслідуваний очевидцями терорист втік до недалекого табору арабських втікачів, Балята, а поліція й військо після того обложили цей табір й почали переводити дуже основний розшук.

ПОШУКУЄТЬСЯ
КЕРІВНИКА-МЕНАЖЕРА МОТЕЛЮ в стейті НЮ ЙОРК,
величини 65 кімнат.

Побажаний середній вік, знання англійської мови і принаймні часткове знання готелевого підприємства. Успів'я за домовленням. Зголошуватися тільки письмово, подаючи свій життєпис до:

SVOBODA, # 150
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

ПОВІДОМЛЕННЯ

Особи, які бажають оголошувати своє підприємство у КОНВЕНЦІЙНІЙ КНИЗІ УНСОЮЗУ повинні вислати текст оголошення враз із належністю не пізніше як 12-го КВІТНЯ 1982 р.

Приблизно 430 делеґатів братимуть участь в конвенції, яка відбудеться в тижні починаючи 24-го травня, 1982 р., в Рочестері, Н. Й. В попередніх роках, реклама в конвенційній книзі була дуже популярною.

ЦІНА ОГОЛОШЕННЯ:
Ціла сторінка $120.00
Пів сторінки 60.00
Чверть сторінки 30.00
Восьма сторінки 20.00

Проситься виписувати чеки на:
Ukrainian National Association
30 Montgomery Street
Jersey City, N. J. 07302

І. Хомко...

(Продовження зі стор. 1)

ко сказав пару слів про гостя-промовця зборів головного предсідника УНСоюзу д-ра І. Флиса, прохаючи його до слова.

В інформативній і цікавій доповіді д-р І. Флис говорив спочатку про „ясні сторони" діяльности і успіхи УНСоюзу, а потім про неґативи. До успіхів треба віднести прихід, що цього року вищий як будь-коли (7,889,000 дол., куди входять понад 3,000.000 з вкладок і майже два з половиною мільйона долярів — з бондів). До позитивів належить зріст майна, що досяг суми 46,600,000 дол. „Такою сумою не може похвалитися жадна українська установа у вільному світі", — казав головний предсідник; але і розходи були чималі — майже 6,5 мільйона долярів, що є великою сумою. Сама „Свобода", через високенне збільшення коштів на пошту, папір та на інші речі, зужила майже півмільйона долярів (484,762 дол.). Предсідник хоче вірити, що ця сума не зростатиме так швидко цього року.

До світлих сторін УНСоюзу треба віднести проєкт з Англомовною Енциклопедією Українознавства. Тому що вже й другий наклад вичерпаний, то УНС виніс рішення приступити до третього видання АЕУ, на що асиґновано 37,000 дол.

Необхідною справою є виготовлення індексу до „Свободи", за що взявся Міннесотський університет. На це призначено суму 27,000 дол.

На харитативні цілі — для українців в Польщі — через Митрополита Сулика УНСоюз із Фонду наглої потреби виділив суму 10,000 долярів, а окремо зібрано поза цим фондом суму біля 20,000 дол. Все це відіслано через УКЦеркву нашим потребуючим людям в Польщі.

До ясних сторін відніс промовець д-р І. Флис також цей факт, що „найменша Округа Пассейку ось на Зборах має понад тридцять осіб, і нових членів приєднано 27, а це свідчить, що всі гарно працювали і працюють для добра Союзу". Квоту, щоправда виконано тільки на 65 відсотків, але на це були свої причини. Проте ще лишилося півтора місяця до Конвенції, тож можна ще дещо зробити, щоб квітень і травень не були подібними до січня й лютого, коли нікого нового не приєднано в члени. А слід би всім делеґатам привезти на Конвенцію по десятці нових членів.

Добре звучали і прибутки з Корпорації — два мільйони. Два фільми випродуковано Славком Новицьким і може їх вже огляне Конвенція. Перший фільм — про осяги нашої еміґрації — „старої" і „нової"; другий про життєве забезпечення.

До добрих вісток треба віднести вже близьке здійснення побудови кондоміньюмів на Союзівці для сеньйорів-союзовців, такі будинки будуть коштувати по 50,000 долярів і вище; заплановане видання з Гарвардом (УНІГУ) книги про український „Голокост", штучний голод 1932-1933 років. Книгу писатиме англійський відомий науковець Роберт Конквест при допомозі д-ра Джеймса Мейса та декого іншого; йдуть приготування до святкування 1000-ліття хрищення України-Руси. Говорив д-р Флис також про намір з'єднати УНСоюз і Український Братський Союз в одну могутню організацію. Головний предсідник на закінчення доповіді відповідав на питання та слухав виступи кількох союзовців щодо порушених у доповіді проблем.

Після закінчення ділової частини та інформацій про Конвенцію, всі присутні частувалися перекускою, під час якої йшла жвава і доброзичлива виміна думок, пересипана гумором і будуючою турботою за ріст і розвиток союзової громади.

ДОРАДНИКИ ПРЕЗИДЕНТА РОНАЛДА РЕҐЕНА у підсовєтських справах поділилися думками щодо можливої зміни на становищі генерального секретаря ЦК КПСС після евентуального відходу з цього посту Леоніда І. Брежнєва з причини хвороби чи смерти. Одні кажуть, що до голосу можуть прийти мілітаристи і тоді загроза нової війни чи льокальних війн у різних частинах світу стане більш реальною; інші твердять, що молодша ґенерація совєтських політиків буде вести більш праґматичну політичну лінію і менше притримуватиметься комуністичної доктрини.

НЮЙОРКСЬКА ПРЕСА ВІДНОТУВАЛА ДВА дійсно рідкі випадки самаритянської поведінки, які викликали різні коментарі у мешканців метрополії. Перший це зворот урядовцем банку чеків і сертифікатів на суму 37,1 мільйонів долярів, знайдених ним на вулиці під час снігової бурі, другий це такий же зворот торбинки залишеної на задньому сидженні нюйоркського таксі з різною біжутерією вартости 15,000 долярів. У першому випадку Джім Прайсмен отримав 250 долярів винагороди, у другому — власник таксі Ірвінґ Клайн взагалі відмовився від винагороди в сумі 4,000 дол., що її пропонувала власниця біжутерії.

Проєкт опиту...

(Продовження зі стор. 2)

лення; вихоодень до міста тощо).

Правдоподібно не про кожного родича можна подати всі ці дані, але є прохання представити їх з максимально можливою повнотою, не пропускаючи нікого з рідні, яка знаходилась у ті роки на території СССР, незалежно від зайнять і ступеня участи в подіях.

Якщо так вигідніше, можна інформації-відповіді представити в формі об'єднаної схеми, на якій зображені всі родичі, кожний зі своїм умовним нумером, датами життя і даними про родинні зв'язки.

Крім заповнення генеалогічної анкети про особи, які так чи інакше брали участь у колективізації, є прохання якнайдетальніше розповісти про її характер і методи продовження у вашій місцевості. Бажано при тому насвітлити ось такі моменти:

Яка була загальна кількість мешканців села? Скільки було розкуркулених (засланих, арештованих?). Скільки було сільських активістів, що діяльно проводили розкуркулювання? Хто керував? Чи залучені були люди з міста до колективізації, скільки і коли? Чи були в селі випадки смерти з голоду, від епідемій або через насильство? Чи були випадки активного спротиву колективізації (хто, як)? В яких роках ведено і закінчено колективізацію? До якої міри скоротилася сільськогосподарська продукція за той час (худоба, посівна площа, врожай)? Які були причини недостатньо активного спротиву селян? Скільки переїхало до міста? Чи можете подати якінебудь інші відомості про життя на селі в ті роки? Що ви чули про випадки смерти з голоду в сусідніх селах і районах, про випадки людоїдства, масових репресій (депортації сіл) активного спротиву властям та його подавлення?

Всі ці довідки можуть бути представлені будь-якою мовою в записі на папері або наговорені на магнетофонну касету.

Дуже просимо пригадати і подати всі знані вам інформації. Участю в нашому опиті поможете відтворити історичну правду про долю скорботної України!

С.Максудов і Дж. Мейс
(Наукові співробітники УНІГУ)

Вступайте в члени УНСоюзу!

ARKA Company DEPARTMENT STORE
43 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York, 10003

Прибори для писання писанок: фарби, писальця, віск, взори писанок, та все потрібне, разом з інструкціями — комплет за дол. 7.50.

Станислав Людкевич
ДОСЛІДЖЕННЯ, СТАТТІ, РЕЦЕНЗІЇ
„Музична Україна" 1973
Ціна: $16.00 з пересилкою.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

■ REAL ESTATE ■

МОЛОДІ ЛЮДИ
ВИЇЖДЖАЙТЕ НА ПОЛУДНЕВО-ЗАХІДНЮ ФЛОРИДУ
у скоро розвиваючуся околицю, близ. Українського Релігійного і Культурного Центру св. Андрія. Обслуга — це ключ до нашого успішного бизнесу у земельних властностей, мешканевих і комерційних нерухомостей. Пишіть або телефонуйте за інформаціями:
NICK & ELOISE POPOVICH
Realtor-Associate/Broker-Salesman
Hotline phone: 1-813-629-3179
RANDOL REALTY, INC., REALTOR
3221 Tamiami Trail
Port Charlotte, Fla. 33952
625-4193

НА ПРОДАЖ
2-РОДИННИЙ ДІМ
з великим подвірям в Maplewood, N.J. Проситься дзвонити по 6-ій год. веч. на число тел.:
1-201-762-2978

● РІЗНЕ ●

НАПРАВЛЯЮ
РІЗНОГО РОДА ДАХИ, ВІДНОВЛЯЮ ХАТИ.
Помірковані ціни. Прошу телефонувати:
(201) 246-2558

●FUNERAL DIRECTORS●

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
our Services Are Available Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
3585 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 863-2475
191 Avenue "A"
NEW YORK, N.Y. 10009
Тел.: 674-3636
Директор ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мін. чальних цінах.

Обслуга 24 години денно
JOHN J. SENKO
(212) 388-4416 or (516) 481-7460
Serving the Ukrainian community in all N.Y.C. & Long Island
SENKO FUNERAL HOME
Acros from Holy Ghost Church
213 Bedford Ave. Brooklyn, N.Y.
HEMPSTEAD FUNERAL HOME
89 Peninsula Blvd.
Hempstead, L.I., N.Y. 11550

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

НЮЙОРКСЬКА ПРОВІДНА КРАМНИЦЯ КОВБАС ТА НІМЕЦЬКІ СПЕЦІЯЛЬНОСТІ
SCHALLER & WEBER
Дім якостей — Різні м'ясні вироби, свіже м'ясиво до варення і печення, ковбаси, шинки.
13 ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ 13

NEW YORK — 1654 2nd Avenue (85-86 Sts.) TR 9-3047
RIDGEWOOD — 56-54 Myrtle Avenue VA 1-7068
ASTORIA — 28-28 Steinway Street AS 4-3210
FRANKLIN SQUARE L.I. — 981 Hempstead Tpk 437-7677
FLUSHING — 41-06 Main Street HI 5-2552
FLORAL PARK, L.I. — 259 — 17 Hillside Avenue 343-6116
EAST NORTHPORT, L.I. — 250-A Lark Field Rd (516) 757-0801
WHITE PLAINS, N.Y. — The Cheese Pitt, 200 Hamilton Avenue (914) 949-0226
NANUET, N.Y. — Nanuet Mall Shopping Cent. Route 59 (914) 623-4265
DANBURY, Conn. — Danbury Gourmet 296 Main Street (203) 744-6857
NORWOOD, Mass. — Meat and Wursthaus 101 Central Street (617) 769-2895
WAYNE, N.J. — 1234 Willowbrook Mall (201) 785-0542
FARMINGTON Conn. — Hans and Fritz Deli 270 Farmington Avenue (203) 677-7000

ДЕРМАТОЛОГ
J. BARAL, M.D.
245 East 63rd Street
New York, N.Y.
Tel.: (212) 355-282P
Лікування всіх шкірних і венеричних хвороб, переслідження волосся.
Приймаємо тільки за попереднім домовленням. Говоримо також по-польськи і по-німецьки.
Приймаємо Medicare.

DELTO GIFT SHOP
146 First Avenue
New York, N.Y. 10009
ВЕЛИКИЙ ВИБІР ХУСТОК, СВЕТЕРІВ, ОБРУСІВ, КЕРАМІКИ. ПОДАРУНКИ НА КОЖНУ НАГОДУ.
ZENON IWANYCKY
(212) 533-2906

STI scope travel inc
845 Sanford Avenue, Newark, New Jersey 07106
Tel. (201) 371-4004

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖЕЙ МАРІЙКИ ГЕЛЬБІҐ

ТУРИ в УКРАЇНУ на 1982 РІК

Назва тури	Від'їзд	Маршрут і число днів у Львові	Нові ціни	Ціна	Число днів	Лет
БАНДУРА І	23 травня	Будапешт/Львів-5/Тернопіль/Київ-Канів	($1469.00)	$1199.00	16	KLM
СОНЯШНИК	4 липня	Будапешт/Львів-6/Ялта/Київ-Канів	($1629.00)	1499.00	16	KLM
ЗОЗУЛЯ	19 серпня	Київ-Канів/Тернопіль/Львів-6/Відень	($1669.00)	1599.00	18	KLM
МАК	17 вересня	Будапешт/Львів-6 (або Тернопіль)/Будапешт	($1169.00)	1049.00	11	SAS

На вище подані тури нагода викупити літакові квитки по старих цінах до 15-го квітня 1982 р. Для порівнання подаємо нові ціни.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

(ліцензія В/О ВНЕШПОСИЛТОРГ)

Добре відома фірма, яка на протязі багатьох літ скоро і точно обслуговує своїх багаточисленних клієнтів у висилці пачок-дарунків в Україну й інші частини СССР.

Відборець нічого не платить.
Тисячі задоволених клієнтів.
Всі посилки забезпечені.
Ґарантована скора і точна доставка.

Всі наші відділи мають на складі великий вибір високоякісних товарів по дуже поміркованих цінах.

За інформаціями і безплатними каталогами, звертатись до головного бюра або до всіх наших відділів.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

40 East 49th Street. (Corner of Madison Ave.)

NEW YORK, N.Y. 10017

Tel.: (212) 758-1150, 758-1151

Відділ		Телефон
Apple Valley, Minn. 55124	72 County Road, No. 42	(612) 432-3939
New York, N.Y. 10003	45 Second Avenue	AL 4-5456
New York, N.Y. 10011	135 West 14th Street	CH 3-2583
So. Boston, Mass. 02127	393 West Broadway	(617) 268-8764
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Avenue	(203) 367-2863
Chicago, Ill. 60629	2501 West 69th Street	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	6089 State Road	884-1738
Irvington, N.J. 07111	1082 Springfield Avenue	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504	636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hackensack, N.J. 07601	112 Main Street	(201) 342-9110
Hartford, Conn. 06106	1839 Park Street	(203) 232-6600
Lakewood, N.J. 08701	241 Fourth Street	FO 3-8569
Montebello, Calif. 90640	1800 W. Beverly Blvd.	(213) 727-0884
Miami Beach, Fla. 33139	1352 Washington Ave.	(305) 532-7026
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106	698 Sanford Avenue	373-8783
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th Street	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Road	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook Street	756-1668
Worcester, Mass. 01610	144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440
Fort Wayne, Ind. 46808	1807 Beineke Road	432-5402

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку і св. Духа — відома солідна фірма
CYPRESS HILLS MONUMENTS
ВОЛТЕР БЕЛЯНСЬКИЙ
Walter Bielanski
К. М. КАРДОВИЧ
Constantine M. Kardovich
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Тел.: (212) 277-2332
Відкрито в кожний день, в суботу, включно, від 9-5 по полудні, в неділю 10-4 по пол.
Miami, Fla. (305) 653-5861
На бажання і для вигоди клієнтів, радо заїдемо до Вашого дому з проєктами і порадами.